

COMISIA EUROPEANĂ

COMUNICAT DE PRESĂ

Bruxelles, 6 iunie 2012

Noi măsuri de gestionare a crizelor pentru a se evita pe viitor salvarea băncilor cu probleme

Criza financiară a demonstrat că autoritățile publice nu dispun de mijloace adecvate pentru a gestiona situația băncilor aflate în dificultate pe piețele globalizate ale zilelor noastre. Pentru a menține în funcțiune servicii financiare esențiale pentru cetățeni și firme, guvernele au fost nevoite să injecteze bani publici în bănci și să emită garanții la un nivel fără precedent: în perioada octombrie 2008 – octombrie 2011, ajutoarele de stat aprobate de Comisia Europeană și acordate instituțiilor financiare s-au cifrat la 4,5 mii de miliarde EUR¹. În acest mod s-a evitat falimentul bancar masiv și dezechilibrele din economie, însă povara deteriorării finanțelor publice a rămas pe umerii contribuabililor, fără a se identifica soluții pentru gestionarea situațiilor critice prin care trec marile bănci transnaționale.

Situația se va schimba, însă, datorită propunerilor adoptate astăzi de Comisia Europeană care introduc norme europene în materie de redresare și rezoluție bancară. Aceste norme garantează că pe viitor autoritățile vor dispune de mijloacele necesare pentru a interveni decisiv atât înainte de apariția problemelor, cât și în prima fază a eventualelor situații de criză. În plus, dacă situația financiară a unei bănci se degradează iremediabil, măsurile propuse asigură menținerea funcțiilor critice ale acesteia, în timp ce costurile aferente restructurării și rezoluției sunt suportate de proprietari și de creditori, nu de contribuabili.

Președintele Barroso a declarat în legătură cu acest subiect: *„UE își îndeplinește integral angajamentele luate în cadrul G20. Cu două săptămâni înainte de summit-ul de la Los Cabos, Comisia prezintă o propunere care ne va ajuta să ne protejăm contribuabilii și economiile împotriva efectelor pe care le-ar genera o nouă criză a sectorului bancar. Măsurile propuse astăzi reprezintă un pas esențial către crearea unei uniuni bancare în cadrul UE. De asemenea, ele vor determina sectorul bancar să fie mai responsabil. Astfel, vom contribui la instalarea pe viitor a unui cadru de stabilitate și încredere în UE, lucrând la consolidarea și integrarea mai puternică a economiilor noastre interdependente.”*

Michel Barnier, comisarul pentru piața internă, a afirmat la rândul său: *„Criza financiară i-a costat foarte mult pe contribuabili. Măsurile propuse astăzi reprezintă ultima etapă în îndeplinirea angajamentelor luate în cadrul G20 pentru o mai bună reglementare în domeniul financiar. Trebuie să le oferim autorităților publice instrumentele necesare pentru a putea gestiona în mod adecvat eventualele crize bancare viitoare. În caz contrar, cetățenii vor trebui să suporte iarăși consecințele financiare ale acestor crize, în timp ce băncile salvate vor continua să procedeze la fel, știind că vor fi din nou ajutate.”*

¹ Sursa: Comisia Europeană

Principalele elemente ale propunerii:

Un cadru pentru rezoluția bancară

Cadrul are la bază măsurile recent adoptate de mai multe state membre în sensul îmbunătățirii sistemelor naționale de rezoluție bancară. El consolidează anumite aspecte esențiale ale acestor sisteme și asigură viabilitatea instrumentelor de rezoluție în contextul pieței financiare integrate a Europei.

Instrumentele propuse se împart în competențe de „prevenire”, „intervenție timpurie” și „rezoluție”, intervenția autorităților fiind direct proporțională cu gravitatea situației.

1. Pregătire și prevenire

- În primul rând, conform noului cadru, băncile sunt obligate să întocmească **planuri de redresare** care să stabilească măsurile de adoptat în eventualitatea deteriorării situației financiare, cu scopul restabilirii viabilității acestora.
- În al doilea rând, autoritățile cărora le revin responsabilități legate de rezoluția băncilor trebuie să elaboreze **planuri de rezoluție** care să includă opțiuni pentru băncile aflate în situație critică și care nu mai sunt viabile (de exemplu, detalii referitoare la aplicarea instrumentelor de rezoluție și modalități de asigurarea a continuității funcțiilor critice). Planurile de redresare și de rezoluție se vor elabora atât la nivel de grup, cât și individual, pentru fiecare instituție din cadrul grupului.
- În al treilea rând, dacă în cursul acestui proces de planificare se întâmpină **obstacole care compromit rezoluția**, autoritățile pot obliga o bancă să-și schimbe structurile juridice sau operaționale, astfel încât să i se poată aplica instrumentele de rezoluție disponibile într-un mod care nu afectează funcțiile critice, nu amenință stabilitatea financiară și nu generează costuri pentru contribuabili.
- În fine, grupurile financiare pot încheia **acorduri de sprijin intra-grup** pentru a stopa evoluția unei crize și pentru a asigura stabilitatea financiară a grupului în ansamblu. Sub rezerva aprobării de către autoritățile de supraveghere și acționarii fiecărei entități care participă la acord, instituțiile din cadrul unui grup vor putea astfel să furnizeze sprijin financiar (sub formă de împrumuturi, garanții sau active care pot fi utilizate drept garanții reale în tranzacții) altor entități din grup care se confruntă cu dificultăți financiare.

2. Intervenția timpurie

Autoritățile de supraveghere vor putea interveni într-o etapă incipientă pentru a contracara problemele financiare imediat ce apar. **Competențele în materie de intervenție timpurie** se declanșează în momentul în care o instituție nu îndeplinește sau este pe punctul de a nu îndeplini cerințele obligatorii de capital. Autoritățile pot impune instituției respective să aplice măsurile prevăzute în planul de redresare, să elaboreze un plan de acțiune și un calendar de aplicare a acestuia și să solicite convocarea unei adunări a acționarilor în vederea adoptării unor decizii urgente. De asemenea, autoritățile pot cere instituției să întocmească un plan de restructurare a datoriei împreună cu creditorii.

În plus, dacă situația financiară a unei bănci se deteriorează considerabil, iar instrumentele descrise mai sus nu sunt de ajuns pentru a corecta situația, autoritățile de supraveghere vor avea competența de a numi un **administrator special**, pentru o perioadă de timp limitată. Sarcina principală a administratorului special este restabilirea situației financiare a băncii și gestionarea corectă și prudentă a activității acesteia.

3. Competențe și instrumente în materie de rezoluție

Rezoluția are loc atunci când măsurile preventive și de intervenție timpurie nu reușesc să evite deteriorarea situației până la punctul în care banca intră sau poate intra în criză. Dacă se stabilește că nu se pot întreprinde acțiuni alternative care să permită evitarea intrării în criză și că este în joc interesul public (în ceea ce privește accesul la funcții critice ale băncii, stabilitatea financiară, integritatea finanțelor publice etc.), autoritățile trebuie să preia controlul instituției și să inițieze acțiuni decisive de rezoluție.

Instrumentele și competențele de rezoluție armonizate, alături de **planurile de rezoluție** elaborate în prealabil atât pentru băncile care funcționează pe plan național, cât și pentru cele transnaționale, le vor asigura autorităților naționale din toate statele membre un set comun de instrumente și o foaie de parcurs comună pentru a gestiona situațiile de criză bancară. Limitarea drepturilor acționarilor și creditorilor pe care o implică aceste instrumente se justifică prin necesitatea imperioasă de a proteja stabilitatea financiară, deponenții și contribuabilii. Instrumentele de rezoluție prevăd și garanții menite să prevină utilizările abuzive.

Principalele instrumente de rezoluție sunt următoarele:

- **instrumentul de vânzare a activității**, prin care autoritățile vând integral sau parțial banca aflată în criză către o altă bancă;
- **instrumentul instituției-punte**, care constă în identificarea activelor „bune” sau a funcțiilor esențiale ale băncii și în separarea lor prin crearea unei bănci noi (bancă-punte) care este vândută unei alte entități. Vechea bancă, cu active toxice și funcții neesențiale, este ulterior lichidată conform procedurilor uzuale de insolvență;
- **instrumentul de separare a activelor**, prin care activele toxice ale băncii sunt transferate unui vehicul de administrare a activelor. Acest instrument permite echilibrarea bilanțului unei bănci. Pentru a se preveni utilizarea acestui instrument exclusiv ca măsură de ajutor de stat, cadrul prevede utilizarea sa numai împreună cu un alt instrument (bancă-punte, vânzarea activității sau reducerea datoriei). Astfel, banca beneficiază de sprijin și în același timp face obiectul unui proces de restructurare;
- **instrumentul de recapitalizare internă**, prin care banca este recapitalizată prin anularea sau diluarea acțiunilor și prin reducerea creanțelor sau convertirea lor în acțiuni. O instituție pentru care nu s-a găsit un cumpărător privat sau care ar fi greu de divizat poate continua astfel să ofere servicii esențiale fără a avea nevoie să i se injecteze fonduri publice, iar autoritățile au timpul necesar pentru a o reorganiza sau pentru a lichida anumite activități în mod organizat. În acest scop, un anumit procentaj din totalul pasivelor băncii trebuie să fie constituit obligatoriu din instrumente eligibile pentru recapitalizare internă. Dacă procesul are loc, acestea se depreciază într-o ordine predefinită în funcție de vechimea creanțelor, astfel încât să se restabilească viabilitatea instituției.

Cooperarea autorităților naționale

În ceea ce privește băncile sau grupurile transnaționale din UE, cadrul consolidează cooperarea dintre autoritățile naționale în toate etapele de pregătire, intervenție și rezoluție. Se vor crea colegii ale autorităților de rezoluție sub coordonarea autorității de rezoluție a grupului și cu participarea Autorității Bancare Europene (ABE). ABE va facilita acțiunile comune și va asigura medierea obligatorie dacă acest lucru se dovedește necesar. Astfel se pun bazele unei supravegheri tot mai integrate la nivelul UE a entităților transnaționale, care se va dezvolta și mai mult în anii următori în contextul revizuirii arhitecturii de supraveghere a Europei.

Finanțarea rezoluției bancare

Pentru a da rezultate, instrumentele de rezoluție vor necesita finanțare. De exemplu, dacă autoritățile creează o bancă-punte, aceasta va avea nevoie de capital sau de împrumuturi pe termen scurt pentru a funcționa. În absența finanțării din partea pieței și pentru a se evita finanțarea de către stat a operațiunilor aferente rezoluției, se va furniza finanțare suplimentară prin intermediul fondurilor pentru rezoluție, care se vor baza pe contribuții din partea băncilor în funcție de pasivele și de profilul de risc al fiecăreia. Fondurile vor trebui să aibă o capacitate suficientă pentru a atinge în 10 ani 1% din depozitele acoperite. Ele vor fi utilizate exclusiv pentru a susține reorganizarea și rezoluția în bune condiții și pentru a evita pe viitor salvarea băncilor cu probleme. Fondurile de rezoluție naționale vor interacționa, în special cu scopul de a furniza finanțare pentru rezoluția băncilor transnaționale.

Pentru o utilizare optimă a resurselor, Directiva privind rezoluția prevede inclusiv să se recurgă la fondurile disponibile deja în cele 27 de scheme de garantare a depozitelor. Pe lângă fondul pentru rezoluție, acestea vor oferi finanțare pentru protecția deponenților de retail. Pentru o sinergie maximă, statele membre vor putea chiar să permită fuzionarea schemelor de garantare a depozitelor cu fondul de rezoluție, atât timp cât mecanismul garantează rambursarea deponenților în cazul în care banca intră în criză.

Context

Criza a demonstrat clar că, atunci când o bancă este afectată de probleme, acestea se pot extinde la ansamblul sectorului financiar și dincolo de frontierele unei țări. Ea a mai demonstrat că nu există sisteme corespunzătoare care să permită gestionarea instituțiilor financiare care se confruntă cu dificultăți. Există foarte puține reguli care să determine acțiunile de întreprins de către autorități în cazul unei bănci care a intrat în criză. Din acest motiv, G20 a fost de acord că trebuie create cadre pentru prevenirea și gestionarea crizelor².

Criza financiară a dovedit necesitatea unor acorduri mai ferme în privința gestionării crizelor la nivel național, precum și nevoia de a introduce mecanisme adecvate pentru soluționarea situațiilor băncilor care se confruntă cu probleme. În cursul crizei, mai multe bănci importante s-au aflat într-o astfel de situație (Fortis, Lehman Brothers, băncile islandeze, Anglo Irish Bank, Dexia), ceea ce a indicat faptul că mecanismele existente nu erau eficiente. În absența unor resorturi care să permită lichidarea ordonată, statele din UE nu au avut altă soluție decât să refinanțeze sectorul bancar. În 2010, Comisia a publicat o comunicare cu privire la etapele care trebuie parcurse în acest domeniu ([IP/10/1353](#)).

Pentru mai multe informații:

http://ec.europa.eu/internal_market/bank/crisis_management/index_en.htm

[MEMO/12/416](#)

² <http://www.g20.org/images/stories/docs/eng/washington.pdf>
<http://www.g20.org/images/stories/docs/eng/pittsburgh.pdf>
http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_101111a.pdf
<http://www.g20.org/images/stories/docs/eng/cannes.pdf>
http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_111104cc.pdf

Persoane de contact :

[Stefaan De Rynck](#) (+32 2 296 34 25)

[Carmel Dunne](#) (+32 2 299 88 94)

[Audrey Augier](#) (+32 2 297 16 07)